

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2019

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2019. — 184 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Совтис Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сіранчук Наталія Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бігунова Світозара Анатолівна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Бісовецька Людмила Андріївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Кучма Тетяна Валерівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лук'яник Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Катерина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ясногурська Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 28.11.2019 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

8. Корман Б. О. Лирика Некрасова. Ижевск : «Удмуртия», 1978. 300 с.
9. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [Ю. І. Ковалів (авт.-уклад.)]. К. : Видавничий центр «Академія», 2007. Т. 2 : Маадай–Кара – Я (я–форма). 624 с.
10. Олесь О. Твори : в 2 т. К. : Дніпро, 1990. Т. 1. 959 с.
11. Поспелов Г. Н. Лирика среди литературных родов. М. : Издательство Московского университета, 1976. 208 с.
12. Стефанович О. К. Возлюби її до крови. Рівне : Азалія, 2003. 140 с.
13. Тичина П. Г. Зібрання творів: у 12 т. К. : Наукова думка, 1983. Т. 1. 737 с.
14. Ткачук М. П. Наративні моделі українського письменства. Тернопіль : ТИПУ, Медобори, 2007. 464 с.
15. Хализев В. Е. Теория литературы. М. : «Высшая школа», 2002. 437 с.

The article investigates the artistic phenomenon of role lyrics. The problems of theoretical searches of literary critics in the study of the specifics of the subject organization of lyrics are analyzed. The spectrum of subjects of poetic speech is characterized. The questions related to methods of compositional and speech writing of poetic role text are considered. Conceptually-meaningful its perspectives are outlined, which reveal themselves at the level of expression of the ideological and thematic concepts of the work.

Key words: *role lyrics, character lyrics, autopsychological lyrics, role-playing hero, lyrical hero.*

УДК 159.9: 98.903.87-045(83)

Н.О. МИХАЛЬЧУК, О.Ю. НАБОЧУК

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В ПАРАДИГМІ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПРАГМАТИКИ

В статті зазначено, що раціогуманістична психологія в цілому задає орієнтири нібито координаційного фактора, що об'єднує в єдиному пізнавальному акті всі когнітивні процеси особистості. Запропоновано психолінгвістичну термінологію, яку було б доцільно використовувати як в плані репрезентації наукових теоретичних досліджень, так і під час проведення психологічних (або психолінгвістичних) експериментів: ймовірнісні значення фреймової інтерпретації, ймовірнісна парадигма ментального простору, ймовірнісна трансмодалізація, ймовірнісна реконтекстуалізація, ймовірнісна креативність тексту, ймовірнісні трансформативні властивості тексту, ймовірнісна текстова модуляція, ймовірнісні анагогічні сюжети творів, ймовірнісний експансіонізм психолінгвістики, ймовірнісні конституанти концептуальної системи, ймовірнісна модель (або образ) світу, ймовірнісний дейксис.

Ключові слова: *раціогуманістична психологія, психолінгвістична термінологія, ментальний простір, трансмодалізація, реконтекстуалізація, дейксис.*

Раціогуманістична психологія в цілому задає орієнтири нібито координаційного фактора, що об'єднує в єдиному пізнавальному акті процеси уяви, пам'яті, сприйняття, емоційності. Проте, мисленнєві процеси в парадигмі раціогуманістичної психології не можуть бути описані тільки в категоріях інтелектуального. Так, Г.О.Балл [1], В.Л.Злишков [2] вважають діалогічне мислення не особливим видом мислення, а його типом, специфіка якого визначається не формою реалізації (образною чи поняттєвою), не процесом здійснення, а характером взаємозв'язку суб'єкта та об'єкта художнього відображення. Дане розуміння виявляє проблему особистісної зумовленості діалогічного мислення, що постає в двох аспектах – як проблема специфіки змістів художніх творів – з однієї сторони, і як проблема організації мисленнєвого процесу – з іншої. Зокрема, змістова специфіка літературних творів визначається концентрацією останніх на проблемах особистості, поданих через парадигму особистісного за своїм характером ставлення до них автора твору.

Розглядаючи сутність ідеального компоненту мислення, слід звернутися до теорії Ж.П'яже [4], яка, проте, не відноситься до раціогуманістичної психології за своєю суттю, проте задає деякі орієнтири, які можуть бути враховані для формулювання психолінгвістичної термінології. Так, сам Ж.П'яже окреслює схему дії у вигляді певного інваріанту, як такого, що залишається в дії незмінним навіть за умов перенесення його в іншу ситуацію, інший життєвий простір. З даного визначення зрозуміло, що схема дії є узагальненням самої дії. Однак нам вдається важливим наголосити на ще одній функції схеми. З огляду на те, що дія в теорії Ж.П'яже є засобом пізнання дійсності, то схема дії вважається вихідною формою відображення якостей об'єктивної дійсності. В результаті того, що схема є експлікацією предметних характеристик задачі, вона розглядається як процес узагальнення дійсності. Інваріант дії, в свою чергу, виникає в результаті повторення дій в різних умовах, тому слід передбачати існування можливостей зміни схеми залежно від конкретних умов задачі, що розв'язується. Перший процес Ж.П'яже називає асиміляцією. При цьому вчений визнає включення якостей об'єктивного світу до схеми дії, відповідно до якого відображення суттєвих якостей задачі пов'язується із зміною самої схеми.

Із визначень дефініцій асиміляції та акомодатції за Ж.П'яже стає зрозумілим, що мислення здійснюється в процесі взаємодії цих двох процесів. Якщо певна дія відбувається лише на основі функціонування механізму асиміляції, то можна стверджувати, що задача розв'язується без участі мислення, а розуміння відбувається внаслідок існування у людини готових схем, які фасилітують досягнення особистістю поставленої мети. У випадку переваги асиміляції не існує в принципі пізнавального процесу як такого, що передбачає відкриття

нових сторін та характеристик дійсності. Людина сприймає проблемну ситуацію як добре знайому та відомими їй діями пристосовується до неї. Як такого розуміння в даному випадку не відбувається. Більш точно з точки зору Ж.П'яже було б сказати, що людина до цієї ситуації вже пристосувалася, тому що схема дії відображує суттєві сторони задачі, а адаптивні дії дозволяють розв'язати її. Перевага асиміляції в тому, що цей процес фасилітує узагальнення дійсності, підпорядкування новим, незнайомим стандартам старого, опанованого та вивченого, цілком зрозумілого. До недоліку асиміляції можна віднести той факт, що вона не дозволяє пристосуватися до нових ситуацій, в яких вже засвоєні схеми дій стають доволі неефективними.

Якщо ж превалює акомодация, інтелектуального процесу як такого теж не відбувається, але з іншої причини. Сам Ж.П'яже наводить у якості прикладу процес наслідування як дію, в якій за змістом переважає акомодация. У даному випадку, навіть якщо людина і досягає розв'язання поставленої задачі, вона не зрозуміє, за рахунок чого вона це зробила. Якщо акомодация превалює в мисленнєвому процесі, в схемі дії можуть бути правильно відображені суттєві зв'язки та стосунки в задачі, але проблема в тім, що людина не може відрізнити їх від інших несуттєвих сторін. Саме тому будь-яка дія, сформована лише на основі процесів акомодации, швидко викривлюється під час повторного виконання дії. Так, перевага процесів акомодации в тім, що вони призводять до виникнення нових схем дії, але їхній головний недолік пов'язаний із відсутністю можливостей узагальнення набутого особистісно значущого досвіду. Схема дії, яка виникла лише на основі процесу акомодации, не може бути перенесеною в нові умови виконання діяльності.

Так, процес розв'язання інтелектуальної задачі з точки зору Ж.П'яже слід аналізувати як процес досягнення рівноваги між асиміляцією та акомодацией. Рівновага ж, в свою чергу, характеризує такий стан, в якому схема дії, що виникає, може бути перенесена в інші умови. Нерівновага призводить до виконання помилкових дій, в яких людина не здатна урахувати співвідношення між властивостями дійсності та закономірностями самої діяльності.

Однак, з точки зору Ж.П'яже процесів асиміляції та акомодации недостатньо для повного опису процесу розуміння. Дані процеси відбуваються між схемою дії та поставленою задачею та дозволяють охарактеризувати мислення та розуміння лише в функціональному плані. Існують процеси взаємодії між різними схемами дій, і саме вони, передусім, визначають особливості мислення. Саме ці процеси має на увазі Ж.П'яже, коли вводить четвертий чинник функціонування мислення, який називається "рівновагою". Цей фактор призводить до виникнення ще одного рівня мислення, який Ж.П'яже називає "угрупованням", що є ключовим поняттям для всієї теорії розуміння за Ж.П'яже.

З точки зору Ж.П'яже [5], угруповання виконує в мисленні функцію регуляції взаємодії процесів асиміляції та акомодации. Така регуляція, передусім, в тім, що в схемах певної дії виокремлюється частина, яка ні в якому разі не підпорядковується процесам акомодации. У певному сенсі можна стверджувати, що угруповання і є тою незмінною частиною схеми, яка відокремилась від останньої в процесі реалізації рівноваги. Саме угруповання дозволяє розподілити такого виду дії між двома класами. До першого класу належать ті дії, які призводять до зміни ситуації та її властивостей. До другого класу – дії, що не змінюють ситуацію. Так, угруповання пов'язане з виокремленням класу тотожних перетворень об'єктивної ситуації. Тотожні перетворення, на думку Ж.П'яже, можуть відноситися як до об'єктивної ситуації, так і до самих схем дії. Тим самим вони задають правила взаємодії асиміляції та акомодации. Точніше, вони виокремлюють певні межі варіювання схеми дії та окреслюють дії, спрямовані на перетворення властивостей ситуації. Саме угруповання дозволяє відрізнити дійсні перетворення властивостей задачі від змін засобів її розв'язання. В даному зв'язку Ж.П'яже формулює ідею збереження. Угруповання дозволяє виокремити ті схеми дії, які зберігають задачу в незмінному вигляді.

Так, Ж.П'яже пропонує описати угруповання у вигляді набору аксіом. Наприклад, так виглядає угруповання на рівні сенсомоторного інтелекту:

$$AB + BC = AC;$$

$$AB + BA = 0;$$

$$A + 0 = A;$$

$$AB + BC = AD + DC.$$

Вся концепція Ж.П'яже щодо розвитку мислення в онтогенезі і є за своєю суттю цією тривірневою моделлю, яка вміщує три стадії. Кожна стадія розвитку вміщує два періоди. Перший період в межах кожної окремої стадії пов'язаний із виникненням, накопиченням та урівноваженням конкретних схем дій. Другий період має безпосередній зв'язок із виникненням угруповання. Перехід до нової стадії означає виникнення нового типу дій. Якщо предметом дій першої стадії вважається просторовий рух об'єктів, то розвиток в межах другої стадії відбувається на основі внутрішніх, інтеріоризованих дій. А безпосереднім предметом дій, що передбачає розвиток на стадії формальних операцій, постають самі по собі дії у внутрішньому плані їх реалізації.

Засновник раціогуманістичної психології Георгій Балл [1, с. 27] зазначає, що в світлі сучасних досягнень інтелектуальної культури шлях подолання складності, притаманної об'єктам людинознавства, полягає в їхній репрезентації у вигляді систем, які можна трактувати як всеосяжну безліч компонентів, що знаходяться в певних відносинах між собою. При цьому системні уявлення постають, крім всього іншого, медіаторами взаємодії природничо-наукової та гуманітарної традицій.

Отже, саме в парадигмі даних – природничо-наукової та гуманітарної традицій – нами було

запропоновано психолінгвістичну термінологію, яку було б доцільно використовувати як в плані репрезентації наукових теоретичних досліджень, так і під час проведення психологічних (або психолінгвістичних) експериментів.

Ймовірнісні значення фреймової інтерпретації – фреймові структури, що можуть бути введені в процес опанування текстом внаслідок їхньої активації інтерпретатором або самим текстом. Фрейм активізується, коли інтерпретатор, намагаючись виявити сенс фрагменту тексту, виявляється здатним приписати йому інтерпретацію, розмістивши зміст цього фрагменту в модель, яка є відомою читачеві незалежно від тексту. Таким чином, виникає ймовірнісна площина смислопородження, яка поділяється на U-семантику (семантику розуміння) та S-семантику (семантику істини).

Ймовірнісна парадигма ментального простору – певний простір людського мислення, в якому здійснюється концептуалізація, що охоплює наші уявлення про реальні ситуації та події минулого або майбутнього (гіпотетичний синтез). Ймовірнісна парадигма ментального простору має суто когнітивне значення. Когнітивні моделі, які входять до структури ймовірнісної парадигми ментального простору, визначені в теорії Дж.Лакоффа: 1) образно-семантичні; 2) пропозиціональні; 3) метафоричні; 4) метонімічні; 5) символічні [3, с. 173].

Ймовірнісна трансмодалізація – процес ймовірнісного перетворення жанру за будь-яких умов та у будь-якому напрямку. Наприклад, текстове повідомлення може стати виставою за умов його сценічного опрацювання читачем, і тоді зміниться його модальність. При цьому текстове повідомлення прийматиме вигляд ідеалізованої когнітивної моделі.

Ймовірнісна реконтекстуалізація – ймовірнісна зміна контексту, в якому функціонував фрейм чи то внаслідок плину часу, чи то за зміною сфери використання, чи в результаті переміщення текстів у просторі жанрових систем тощо.

Ймовірнісна креативність тексту – визначає спрямування розвитку тексту, якщо розглядати останній як когнітивне утворення, що становить непроминальну властивість, оскільки виявляє за допомогою різних патернів своєрідні скрипти, які фасилітують розуміння тексту. Ймовірнісна креативність тексту є суто антропологічною категорією, має антропологічну мотивацію.

Ймовірнісні трансформативні властивості тексту – відбуваються за рахунок вставних текстів, за допомогою тематичного розвитку, із-за зміни масштабу (макрології – збільшення масштабу твору та брахилогії – зменшення масштабу), зміни текстових функцій, коротраверсійних трансформації, поєднання жанрів, зміни заголовку твору, зміни авторського позиціонування, включення в даний твір позалітературних текстів, зміни етичних спрямувань, актуалізації авторського настановлення на синтез нового жанру, темпоралізації сюжетних схем (де темпоральність – це персоналізовано членована послідовність часу, а не безперервний процес), міжвидової синкретизації, за рахунок переорієнтації в системі універсалій або внаслідок реконтекстуалізації.

Ймовірнісна текстова модуляція – описується як інший бік екземпліфікації, тобто нарощування нормативних якостей тексту. За умов актуалізації ймовірнісної текстової модуляції текстові фрейми мають не цілісний, а частковий характер, тобто вони не визначають весь твір стосовно реалізованої ним прагматичного та мовленнєвого настановлення, а мотивують його деякі синтактико-семантичні сегменти.

Ймовірнісні анагогічні сюжети творів – представляють телеологічне бачення світу та стають експліцитними лише за умов уважного прочитання текстів, розуміння їх імпліцитних сенсів. Ймовірнісні анагогічні сюжети творів також можна віднести до архаїчних, глибинних, архетипових. Ці сюжети можна вважати прихованим мнемонічним змістом твору.

Ймовірнісний експансіонізм психолінгвістики – розширення психолінгвістичної парадигми. Йдеться про те, що до психолінгвістики частково можна віднести деякі когнітивно зорієнтовані суміжні напрямки, такі як етно-психолінгвістика, лінгвокультурологія, прагмалінгвістика тощо.

Ймовірнісні конституанти концептуальної системи – це певним чином структурована сукупність обов'язкових психолінгвістичних знань, які мають всі, хто дотичний до психолінгвістики як науки. Ймовірнісні конституанти концептуальної системи формуються за умов актуалізації когніцій, які, в свою чергу, фасилітують формування психолінгвістичної компетентності. Інформація, яка закодовується особистістю та зберігається у вигляді ймовірнісних конституантів концептуальної системи, вміщує в собі не лише знання про світ, але й знання мови та знання про мову.

Ймовірнісна модель (або образ) світу – це модель, яка в кожній культурі будується із багатьох універсальних концептів та констант культури: простору, часу, кількості (ступеню вимірювання), причини, долі, числа, відношення частин до цілого, а також сутності, вогню, води, правди, закону, долі, щастя, любові та ін. Традиційно всі концепти, які створюють ймовірнісну модель (або образ) світу, поділяють на: 1) уявлення щодо оточуючого нас світу – простір, час, число, родичі, друзі, об'єкти оточуючого середовища та ін.; 2) стихії та природа – вода, вогонь, дерево, квіти, сонце, місяць та ін.; 3) уявлення про людину – індивід, особистість, суб'єкт, дурень, ерудит, розумний, мислячий, ініціативний, самостійний, критичний та ін.; 4) морально-етичні концепти – совість, сором, гріх, правда, істина, відвертість, обов'язковість, толерантність та ін.; 5) соціальні поняття та відношення – свобода, воля, дружба, мир, війна та ін.; 6) емоційні концепти: щастя, радість, непорозуміння та ін.; 7) світ артефактів – собор, будинок, геральдика, сакральні предмети (дзвін, свічка та ін.); 8) концептосфера наукового знання – філософія, психологія, психолінгвістика, філологія, математика та ін.; 9) концептосфера мистецтва: живопис, архітектура, музика, танець та ін.

Ймовірнісний дейксис – указивна функція одиниць мовного і паралінгвального кодів у спілкуванні, які експлікують психолінгвістичні, просодичні, паралінгвальні (жести, міміка, постанти, і передбачає ідентифікацію і локалізацію учасників спілкування, об'єктів, подій, процесів, фактів тощо стосовно просторового, часового, соціального та деяких інших контекстів, які створюються актом висловлювання (мовленнєвим актом) і комунікантами. Ймовірнісний дейксис є категорією прагматичною, оскільки пов'язується з особами учасників спілкування, їх сприйняттям простору, часу, один одного тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балл Г.А. Системная трактовка культуры и личности в контексте концепции рациогуанизма / Г.А. Балл // Наука і освіта. – 2014. – № 9/СХХVI. – С. 26–31.
2. Зливков В.Л. Професійна ідентичність та особистість педагога : навчальний посібник для студентів ВНЗ, рекомендовано МОН України / В.Л. Зливков. – Ніжин, 2014. – 131 с.
3. Лакофф Дж. Когнитивное моделирование / Дж. Лакофф // Язык и интеллект. – М. : Прогресс, 1995. – С. 173.
4. Piaget J. The child's conception of number / Jan Piaget. – L. : Routledge and Kegan Paul, 1952. – 482 p.
5. Piaget J. The equilibration of cognitive structures. The central problem of intellectual development / Jan Piaget. – Chicago : University of Chicago Press, 1985. – 328 p.

The article states that ration-humanistic psychology in a whole is so called coordinating factor, unites in a paradigm of a single cognitive act all cognitive processes of the person. Psycholinguistic terminology was proposed. This terminology would be expedient to use both in terms of representation of scientific theoretical researches and in the process of psychological (or psycholinguistic) experiments: probabilistic values of framed interpretation, probabilistic paradigm of mental space, probabilistic transmodalization, probabilistic recontextualization, probabilistic creativity of the text, probabilistic transformative characteristics of the text, probabilistic text modulation, probabilistic anagotic plots of novels, probabilistic expansionism of psycholinguistics, probabilistic parts of the conceptual system, probabilistic model (or image) of the world, probabilistic deixis.

Key words: *ration-humanistic psychology, psycholinguistic terminology, mental space, transmodalization, recontextualization, deixis.*

УДК 159.143:07-033

Е.Е. ІВАШКЕВИЧ, Н.І. АНТЮХОВА

РІВНІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕРЕКЛАДАЧА

В статті професійне становлення майбутнього перекладача розглядається з позицій культурологічного підходу – як процес формування особистісно-професійної позиції індивіда з урахуванням всього різноманіття суб'єктивних і об'єктивних факторів, що передбачає реалізацію стратегії управління особистісними ресурсами, потрібними для здійснення професійної діяльності на фаховому рівні. Зазначено, що професійне становлення майбутнього перекладача також передбачає формування особистісно значущої позиції, яка розуміється нами як система домінуючих ціннісно-сміслових ставлень фахівця до соціокультурного оточення, самого себе і своєї діяльності.

За критерії професійного становлення майбутніх перекладачів було прийнято високий рівень готовності студентів до виконання перекладацької діяльності, високий рівень сформованості професійної компетентності та перекладацької свідомості тощо.

Орієнтуючись на відповіді більшої частини викладачів, в статті зроблено висновок, що у студентів всіх вищих освітніх закладів факультетів іноземної філології є можливості для становлення готовності до виконання професійної діяльності, а також про те, що всі викладачі готові створити індивідуальну для кожного студента атмосферу на заняттях.

Таким чином, було виокремлено три групи викладачів за самооцінкою власної діяльності з огляду на їхнє бажання створити творчу атмосферу на заняттях. Це – педагоги з високим рівнем самооцінки власної професійної діяльності, ситуативною (середньою) та низькою самооцінкою тощо. Зазначено, що представники першої групи намагаються максимальною мірою стимулювати самоактуалізацію студентів, їхню готовність до самостійного виконання перекладацької діяльності (такі відповіді, як «намагаюсь стимулювати ініціативу студентів», «завжди є бажання працювати в атмосфері свободи професійної діяльності», «всі мої завдання передбачають більшою мірою аналітичну та творчу роботу, яка має виконуватись самостійно» і т.п.). Представники другої групи (із ситуативною самооцінкою) прагнуть до стимулювання студентів лише за умов наявності можливостей та неабиякої наполегливості з боку студентів (наприклад: «Я заохочую бажання студентів працювати самостійно, але в цій навчальній групі вони індивідуально працювати не бажають» або «зміст дисципліни, яку я викладаю, – надзвичайно важкий, тому студенти просто не можуть працювати самостійно»). До третьої групи було віднесено викладачів з низьким рівнем самооцінки власної професійної діяльності. Для них є характерними такі відповіді, як: «Для індивідуалізації навчання досить мало часу», «навчальний курс не передбачає виконання самостійних творчих завдань», «студенти не здатні на це», «у навчальних планах самостійна робота займає окреме місце, години не входять до картки навчального навантаження».

ЗМІСТ

<i>Ясногурська Л.М.</i> Подружня зрада у паремійних фондах англійської та української мов	3
<i>Совтис Н.М.</i> Основні засади опису мовної картини світу	7
<i>Щербачук Н.П.</i> Особливості функціонування та засоби вираження адвербіальних синтаксем у простих реченнях-репліках	10
<i>Мороз Н.М.</i> Структурні особливості концепту «кохання/love» в англійській мові	12
<i>Мороз Л.В.</i> Структурно-семантичні ознаки та художній феномен рольової лірики	19
<i>Михальчук Н.О., Набочук О.Ю.</i> Психолінгвістична термінологія в парадигмі лінгвістичної прагматики	23
<i>Івашкевич Е.Е., Антюхова Н.І.</i> Рівні професійного становлення майбутнього перекладача	26
<i>Павелків К.М., Попова А.В.</i> Сучасне викладання іноземних мов. Оцінюємо все по-різному	32
<i>Ясногурська Л.М., Кіряк Т.І.</i> Використання превентивної адаптаційної системи в дошкільних закладах	34
<i>Бісовецька Л.А., Дацшина І.В.</i> Методика формування в учнів початкових класів уміння створювати текст.....	37
<i>Данілова Н.Р., Кардаш Н.О.</i> Роль ігор у вивченні англійської мови дітей старшого дошкільного віку	39
<i>Лук'яник Л.В., Старовойт В.О.</i> Особливості формування фонетико-орфоепічної компетентності учнів початкових класів на уроках української мови	42
<i>Василькевич С.С., Жданюк А.В.</i> Формування навичок читання англійською мовою з використанням наочності у початковій школі	45
<i>Романюк С.К., Лук'яничук О.П.</i> Основи розвитку у старших дошкільників іншомовного лексичного запасу засобами мистецтва живопису	48
<i>Мороз Н.М., Ячменник Р.О.</i> Особливості вивчення англійської мови у закладах дошкільної освіти	51
<i>Мороз Л.В., Кухновець Л.П.</i> Професійна готовність майбутніх вихователів до навчання дітей дошкільного віку іноземної мови	53
<i>Денисюк Л.В., Петровець В.М.</i> Просвітницька робота з батьками у вивченні англійської мови засобами образотворчого мистецтва	55
<i>Лук'яник Л.В., Піхоцька О.М.</i> Феномен поняття «нетрадиційні уроки», класифікація нетрадиційних уроків	58
<i>Мороз Л.В., Хрящевська Т.В.</i> Виховання екологічних компетентностей у старших дошкільників засобами іноземної мови	61
<i>Сіранчук Н.М., Сидорчук К.В.</i> До проблеми розвитку культури мовлення учнів початкової школи на уроках української мови	63
<i>Василькевич С.С., Казмірук О.П.</i> Інноваційні технології вивчення іноземної мови у початковій школі	67
<i>Данілова Н.Р., Давидюк Т.В.</i> Гра як засіб формування іншомовної комунікативної компетенції дошкільників	70
<i>Романюк С.К., Близник А.В.</i> Використання іноземної мови в ігровій діяльності дітей з особливими потребами	73
<i>Мороз Л.В., Гречун І.П.</i> Розвиток творчості старших дошкільників на заняттях з іноземної мови	75
<i>Трофімчук В.М., Чучак К.О.</i> Роль мовленнєвої гри у навчанні усного англомовного мовлення дітей старшого дошкільного віку	76
<i>Лук'яник Л.В., Ляшецька О.І.</i> Психолого-педагогічні основи формування комунікативних умінь і навичок засобами ситуативних завдань на уроках української мови у початкових класах	80
<i>Павелків К.М., Коновальчук Л.Ю.</i> Розвиток креативного мислення учнів молодшого шкільного віку на уроках англійської мови ігри-вправи як засіб розвитку	83
<i>Романюк С.К., Подійом О.І.</i> Особливості використання англомовних пісень у закладах дошкільної освіти	85
<i>Трофімчук В.М., Панчук В.В.</i> Розвиток творчих здібностей на уроках англійської мови в початковій школі	87
<i>Павелків К.М., Сукало О.І.</i> Проблеми навчання іноземної мови в початковій школі	91
<i>Мороз Н.М., Миколаюк М.М.</i> Формування іншомовної комунікативної компетенції – важливе завдання вчителя іноземної мови у закладі дошкільної освіти	94
<i>Романюк С.К., Дутчак Т.І.</i> Гендерні особливості навчання іноземної мови дошкільників	96
<i>Романюк С.К., Гладковська М.В.</i> Використання казок на заняттях з англійської мови в закладі дошкільної освіти	100
<i>Лук'яник Л.В., Черепович І.В.</i> Використання народознавчої лексики у структурі уроку	102
<i>Данілова Н.Р., Гамула Ю.В.</i> Формування мотивації та інтересу до вивчення англійської мови на початковому етапі навчання	104
<i>Дуброва А.С., Івашко А.М.</i> Використання пісень на уроках англійської мови в початкових класах	108
<i>Денисюк Л.В., Гаврилюк О.О.</i> Інтеграція іноземної мови у процесі ознайомлення дошкільників з природою в аспекті розвитку креативності	112
<i>Павелків К.М., Сікора О.С.</i> Особливості викладання англійської мови в початкових класах Нової	

української школи	116
Трофімчук В.М., Димарчук Л.В. Проблеми підготовки дітей до вивчення іноземної мови в закладі дошкільної освіти	117
Верьовкіна О.Є., Пасічник Ю.В. Теоретико-методичні аспекти формування навичок говоріння у дітей дошкільного віку на заняттях з іноземної мови	120
Ковалюк В.В., Бичук С.Б. Сучасні технології навчання іноземної мови у дошкільному закладі	124
Дуброва А.С., Гаврильчик В.О. Викладання англійської мови за допомогою інноваційних засобів	126
Денисюк Л.В., Панасюк О.М. Компетентнісний підхід у навчанні іноземної мови у контексті Нової української школи	129
Мороз Л.В., Швець І.М. Особливості виховання національної гідності в учнів молодшого шкільного віку на уроках іноземної мови	131
Мороз Л.В., Панасюк К.А. Проблеми підготовки дітей дошкільного віку до вивчення англійської мови: аспект мовленнєвої діяльності	134
Ясногурська Л.М., Сидорчук Н.М. Географічна компетентність як одна із складових професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів	137
Романюк С.К., Ляшук А.В. Використання мультимедійних технологій у навчанні англійської мови у закладі дошкільної освіти	140
Ясногурська Л.М., Чорна О.Ю. Використання різних видів наочності на уроках англійської мови у початковій школі	142
Ясногурська Л.М., Бублей Л.М. Розвиток критичного мислення учнів молодшого шкільного віку на уроках англійської мови	144
Краля І.В., Швець Н.М. Значення вивчення англійської мови з дітьми дошкільного віку	148
Ковалюк В.В., Ришко О.В. Гра як засіб досягнення результативності навчання англійської мови	150
Мороз Н.М., Ковтунович І.І. Виховання інтересу до художньої праці на заняттях з іноземної мови	153
Ковалюк В.В., Савич Л.В. Формування навичок читання англійською мовою у здобувачів знань нової української школи	154
Дуброва А.С., Кошлата М.А. Англійська мова як складова процесу соціалізації дошкільників у закладі дошкільної освіти	157
Краля І.В., Савостьянова В.М. Особливості раннього вивчення іноземної мови в закладі дошкільної освіти	160
Ковалюк В.В., Хрящевська М.А. Форми організації роботи з вивчення іноземної мови в сучасному закладі дошкільної освіти	161
Хунавцева Н.А. The problem of organizing the facilitative interaction at the process of teaching pupils at secondary schools	164
Івашкевич Е.З., Яцюрин А.А. The empirical research of the determination of social intelligence of the teachers by the way of understanding by them a folklore	172
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	178
ЗМІСТ	180